

**DRAMATIK NUTQNI XOSLANTIRUVCHI STILISTIK BIRLIKLAR
PRAGMATIKASI**

**THE PRAGMATICS OF STYLISTIC DEVICES THAT CHARACTERIZE RAMATIC
SPEECH**

**ПРАГМАТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ СТИЛИСТИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ В
ДРАМАТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ**

Otamurodova Feruza Normengli qizi

Toshkent shahar Chilonzor tumani 2-son texnikumi ingliz tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqola dramatik nutqning o'ziga xosligini belgilovchi stilistik birliklarning pragmatik funksiyalarini tadqiq etishga bag'ishlangan. Drama adabiyotining o'ziga xosligi va nutqiy muloqotdagi stilistik tanlovlarning chuqur ma'nosini ochishga qaratilgan ushbu tahlil, nutqiy aktlar nazariyasi, muloqot implikaturasi va kontekstual ma'no yaratish mexanizmlari kabi pragmatik tamoyillar asosida olib boriladi. Maqolada dramatik nutq, stilistika va pragmatika o'rtasidagi nazariy bog'liqliklar ko'rib chiqiladi, so'ngra o'zbek dramaturgiyasi misolida stilistik birliklarning qahramon xarakterini ochish, syujetni rivojlantirish, konfliktlarni kuchaytirish va tomoshabinlar bilan o'ziga xos muloqotni o'rnatishdagi pragmatik vazifalari tahlil etiladi. Tadqiqot ushbu sohada kelajakdagi izlanishlar uchun nazariy va amaliy asos yaratishni maqsad qilgan.*

Kalit so'zlar: *Dramatik nutq, Stilistika, Pragmatika, Nutq akti, Muloqot, O'zbek dramaturgiyasi, Stilistik birliklar*

Abstract: *This article is devoted to studying the pragmatic functions of stylistic units that define the distinctiveness of dramatic speech. This analysis aims to uncover the unique nature of dramatic literature and the deep meaning of stylistic choices in verbal communication, grounded in pragmatic principles such as speech act theory, conversational implicature, and mechanisms for creating contextual meaning. The article examines the theoretical connections between dramatic speech, stylistics, and pragmatics, followed by an analysis of the pragmatic roles of stylistic units in revealing character, developing plot, intensifying conflicts, and establishing a unique dialogue with the audience, using examples from Uzbek dramaturgy. The research aims to lay a theoretical and practical foundation for future studies in this field.*

Keywords: *Dramatic speech, Stylistics, Pragmatics, Speech act, Communication, Uzbek dramaturgy, Stylistic units*

Аннотация: *Данная статья посвящена исследованию прагматических функций стилистических единиц, определяющих своеобразие драматической речи. Этот анализ направлен на раскрытие уникальной природы драматической литературы и глубокого значения стилистического выбора в речевой*

коммуникации, опираясь на такие прагматические принципы, как теория речевых актов, разговорные импликатуры и механизмы создания контекстуального значения. В статье рассматриваются теоретические связи между драматической речью, стилистикой и прагматикой, после чего анализируются прагматические задачи стилистических единиц в раскрытии характера персонажей, развитии сюжета, усилении конфликтов и установлении уникального диалога со зрителем на примере узбекской драматургии. Исследование призвано заложить теоретические и практические основы для будущих изысканий в этой области.

Ключевые слова: *Драматическая речь, Стилистика, Прагматика, Речевой акт, Коммуникация, Узбекская драматургия, Стилистические единицы*

KIRISH

Dramatik asarlar, sahna ijrosi uchun mo'ljallangan adabiy tur sifatida, insoniy munosabatlar, ijtimoiy ziddiyatlar va falsafiy g'oyalarni jonli nutq, harakat va sahna ko'rinishlari orqali ifodalaydi. Lirik va epik janrlardan farqli o'laroq, dramaning o'zagi harakatda bo'lib, bu harakat nutq orqali yuzaga chiqadi.

Dramatik nutq, kundalik muloqotning oddiy aks etishi emas, balki chuqur badiiy niyatga ega, stilistik jihatdan boy va pragmatik jihatdan yuklangan matndir.

Ushbu nutqiy xoslik, muallifning individual uslubini, qahramonlarning ruhiy dunyosini, ularning ijtimoiy mavqeini va hattoki asarning umumiy g'oyaviy yo'nalishini ochib beradi. Stilistik birliklar dramatik nutqning ajralmas qismi bo'lib, ular nafaqat estetik zavq bag'ishlaydi, balki muloqotdagi yashirin ma'nolarni, subtekstlarni va nutqiy ta'sirni ham shakllantiradi.

Mavzuning dolzarbligi shundaki, dramatik nutqdagi stilistik tanlovlarning pragmatik funksiyalarini tahlil qilish asarning chuqur qatlamlarini, qahramonlar motivatsiyasini va muallifning san'atkorona mahoratini tushunish uchun muhimdir.

Zamonaviy adabiyotshunoslik va lingvistikada ushbu masalaning kompleks tahlili adabiy matnlarni o'rganishga yangi yondashuvlarni taqdim etadi.

Tadqiqotning maqsadi dramatik nutqni xoslantiruvchi stilistik birliklarning pragmatik mohiyatini aniqlash, ularning nutqiy jarayonlardagi rolini o'rganish va o'zbek dramaturgiyasi misolida ushbu funksiyalarni amaliy jihatdan tahlil qilishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi: dramatik nutq, stilistika va pragmatika tushunchalariga nazariy asoslar berish; dramatik muloqotdagi stilistik birliklarni tasniflash va ularning pragmatik funksiyalarini aniqlash; o'zbek dramaturgiyasining yetakchi asarlaridan misollar keltirgan holda stilistik-pragmatik tahlil o'tkazish.

Tadqiqot natijalari adabiyotshunoslik, lingvistika va teatrshunoslik sohalarida dramatik matnni kompleks tahlil qilishga xizmat qiladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

Dramatik nutqni stilistik va pragmatik nuqtai nazardan o'rganish adabiyotshunoslik va lingvistikaning muhim yo'nalishlaridan biridir. Drama, o'zining sahna ijrosi uchun yaratilgan asar sifatida, lirik va epik janrlardan keskin farq qiladi, ayniqsa harakatga asoslanganligi bilan ajralib turadi. Bu, dramatik asarlarni yaratuvchi shaxsning o'ziga xos uslubini aks ettiruvchi yorqin, plastik obrazni o'z ichiga oladi. Sahna ijrosining o'ziga xos talablari tufayli dramatik asarlar vaqt va makon jihatidan sezilarli cheklovlarga ega bo'ladi. Syujet voqealari cheklangan vaqt ichida tezkorlik bilan, keskin konfliktlar orqali rivojlanishi shart. Dramaturglar asarni yozishda ijro davomiyligini hisobga olishga majburdirlar. Xuddi shunday, dramatik harakat joyi ham cheklangan bo'lib, voqealar odatda maksimal to'rt yoki besh xil joyda sodir bo'ladi. Masalan, Cho'lponning "Yorqinoy" dramasida beshta joy, jumladan, turli bog'lar, haram uyi, lager va xon saroyi ishlatiladi. Bu cheklov shuni anglatadiki, bitta pardadagi voqealar odatda bir joyda sodir bo'ladi, bu esa makon cheklanishini dramatik konstruksiyaning asosiy elementi hisoblaydi. Bu tushunchalar drama janrining nutqiy xususiyatlarini tahlil qilish uchun mustahkam nazariy asos yaratadi.

Stilistika esa, yunoncha "stylos" so'zidan kelib chiqqan bo'lib, til uslublarini, ularning leksik, fonetik, morfologik va sintaktik darajalaridagi funksional qatlamlanishini, shuningdek, turli kommunikativ vaziyatlarda qo'llash normalarini o'rganadigan tilshunoslik sohasidir. U parallel sinonimik ifodalar va lingvistik variantlardagi semantik va ekspressiv nuanslarni ham o'rganib, muayyan nutq uchun tanlov imkoniyatlarini taklif etadi. Zamonaviy stilistika, turli talqinlarga qaramay, til normalari bilan chambarchas bog'liqdir. U funksional, lingvistik birliklar, matn, badiiy adabiyot, amaliy, qiyosiy va tarixiy turlarga bo'linadi. Masalan, badiiy adabiyot stilistikasi tilning san'at shakliga qanday aylanishini tahlil qilib, individual mualliflik uslubiga e'tibor qaratadi. Ushbu fan G'arbda qadim zamonlarda, Sharqda esa o'rta asrlarda paydo bo'lgan. O'zbekistonda stilistika o'tgan asrda boshqa sohalarga integratsiyalashgan holatdan mustaqil sohaga aylandi, ayniqsa umumiy-funksional va badiiy adabiyot stilistikasi, bunda taniqli olimlar va yozuvchilarning katta hissasi bor. Stilistika tushunchasi dramatik nutqdagi "stilistik birliklar"ni aniqlash va tahlil qilish uchun asosiy vositadir.

Pragmatika, lingvistikaning muhim bo'limlaridan biri bo'lib, tilning kontekstdagi qo'llanilishini, so'zlovchining niyatini va tinglovchining talqinini o'rganadi. U nutq aktlari nazariyasi, muloqot implikaturasi, suhbat prinsiplari va xushmuomalalik kabi tushunchalarni o'z ichiga oladi. Dramatik matnda stilistik tanlovlarning nafaqat matnning yuzaki ma'nosini, balki qahramonlarning ichki holatini, ijtimoiy munosabatlarini va tomoshabinga yetkaziladigan yashirin xabarlarni qanday yaratishini tushunishda pragmatika ajralmas ahamiyatga ega.

Mavzu bo'yicha adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, drama, stilistika va pragmatika o'rtasida uzviy bog'liqlik mavjud. Dramatik nutq, stilistik jihatdan shakllangan bo'lib, pragmatik maqsadlar, ya'ni qahramonning niyatini, munosabatini va nutqning kontekstual ma'nosini ifodalaydi. Mavjud manbalar dramaning umumiy

xususiyatlari va stilistikaning nazariy asoslari bo'yicha keng ma'lumot beradi. Biroq, dramatik nutqdagi stilistik birliklarning aynan pragmatik funksiyalarini chuqur tahlil qilish va o'zbek dramaturgiyasi misolida ularning o'ziga xosligini o'rganish qo'shimcha tadqiqotlarni talab etadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Ushbu tadqiqot dramatik nutqni xoslantiruvchi stilistik birliklarning pragmatik funksiyalarini tahlil qilishda sifatli-tavsifiy yondashuvga asoslanadi. Tadqiqot metodologiyasi kompleks tahlilni o'z ichiga oladi, bunda stilistik birliklar (metafora, metonimiya, epitet, giperbola, litota, ironiya, ritorik savollar, inversiya, leksik tanlovlar va boshqalar) o'zbek dramaturgiyasi asarlarining dialoqlarida aniqlanadi va ularning kommunikativ vaziyatdagi, qahramonlararo munosabatlardagi hamda umumiy asar kontekstidagi pragmatik ma'nolari tahlil qilinadi. Nutqiy aktlar nazariyasi (Jon Ostin, Jon Serl), muloqot implikaturasi (Pol Grays) va kontekstual tahlil kabi pragmatik nazariyalar asosiy tahlil vositalari sifatida xizmat qiladi. Tanlangan o'zbek dramatik asarlari (masalan, Cho'lponning "Yorqinoy", Abdulla Qodiriyning "Bazm", Fitratning "Indus jangchilari" yoki keyingi davr dramaturglarining asarlari) stilistik-pragmatik tahlil uchun empirik material sifatida ishlatiladi.

Dramatik nutq o'zining sahna uchun mo'ljallanganligi tufayli o'zgacha xususiyatlarga ega. U kundalik muloqotdan farqli o'laroq, ixcham, maqsadga yo'naltirilgan va ko'pincha yuksak badiiy darajada bo'ladi. Dramatik nutqning asosiy funksiyasi qahramon xarakterini ochish, syujetni harakatga keltirish, konfliktlarni ifodalash va tomoshabinlar bilan hissiy aloqa o'rnatishdir. Nutq bu yerda nafaqat axborot almashinuvi, balki harakatning o'zidir. Manbada ta'kidlanganidek, dramada harakatning ustuvorligi va vaqt-makon cheklovlari nutqning har bir elementi, jumladan stilistik birliklarning maksimal darajada samarali bo'lishini talab qiladi.

Stilistika esa tilning turli darajalarida (fonetik, leksik, morfologik, sintaktik) qo'llanadigan ifoda vositalari va ularning ma'no, uslub va hissiyot yaratishdagi rolini o'rganadi. Dramatik matnda stilistik tanlovlar tasodifiy emas; ular muallifning ongli ravishda qilgan tanlovlari bo'lib, qahramonning ijtimoiy mavqeini, psixologik holatini, uning boshqa qahramonlarga nisbatan munosabatini va hattoki asarning umumiy g'oyasini ifodalashga xizmat qiladi. Badiiy adabiyot stilistikasi ayniqsa muallifning individual uslubini va tilning san'at vositasi sifatidagi imkoniyatlarini tahlil qilishda muhim ahamiyatga ega.

Pragmatika, o'z navbatida, tilning kontekstdagi ma'nosini, ya'ni so'zlovchining niyatini, tinglovchining talqinini va nutqning tashqi dunyodagi ta'sirini o'rganadi. Dramatik nutq, "ikki tomonlama kontekst"ga ega: bir tomondan, qahramonlarning o'zaro muloqoti ichki (fiksiya) kontekstda sodir bo'ladi; ikkinchi tomondan, bu muloqot sahnada ijro etilib, tomoshabinlarga (tashqi, real) kontekstda taqdim etiladi. Stilistik birliklar aynan shu ikki kontekstda turli pragmatik funksiyalarni bajaradi. Masalan, ironiya nafaqat qahramonning o'zaro muloqotida yashirin ma'no yaratadi, balki tomoshabin uchun ham qahramonning ichki dunyosi yoki vaziyatning absurdligini

ochib beradi. Nutq aktlari nazariyasi dramatik replikalarning shunchaki so'z emas, balki qandaydir harakat (buyruq berish, so'rash, va'da berish, tahdid qilish) ekanligini ko'rsatadi. Muloqot implikaturasi esa, stilistik birliklar orqali aytilmagan, ammo anglashiladigan ma'nolarni o'rganishga imkon beradi.

Dramatik muloqotda stilistik birliklar keng qo'llanilib, ularning har biri o'ziga xos pragmatik vazifalarni bajaradi. Bu birliklarni leksik-semantik, sintaktik va ritorik-ekspressiv guruhlarga bo'lish mumkin.

Metafora va metonimiya: Bu obrazli ifodalar qahramonlarning nutqini boyitadi, ularning ichki dunyosini, his-tuyg'ularini, dunyoqarashini aks ettiradi. Pragmatik funksiyasi: murakkab g'oyalarni ixcham va ta'sirchan tarzda yetkazish, qahramonning fikrlash tarzini ko'rsatish, tomoshabinda ma'lum bir hissiy reaksiyani uyg'otish. Masalan, qahramonning kimgadir "Arslonim" deb murojaat qilishi uning jasoratini yoki unga nisbatan hurmatini bildiradi.

Epitetlar: Qahramonlarning nutqiga rang-baranglik kiritadi, ular orqali obyektlar yoki shaxslarning xususiyatlari ta'kidlanadi. Pragmatik funksiyasi: hissiy holatni kuchaytirish, baho berish, munosabatni ifodalash. "Zolim hukmdor" epiteti hukmdorning xarakteriga to'g'ridan-to'g'ri baho beradi.

Arxaizmlar va dialektizmlar: Eski so'zlar yoki mahalliy shevalar. Pragmatik funksiyasi: qahramonning yoshi, ijtimoiy mavqei, ta'lim darajasi yoki geografik kelib chiqishini ko'rsatish, asar davrini aks ettirish, nutqqa o'ziga xoslik berish.

Kollokvializmlar va jargonlar: Kundalik yoki tor doiradagi nutqiy elementlar. Pragmatik funksiyasi: samimiy yoki g'ayrioddiy muhitni yaratish, qahramonning ma'lum bir ijtimoiy guruhga mansubligini ko'rsatish, tomoshabinda realistik taassurot uyg'otish.

Inversiya: So'z tartibining odatiy buzilishi. Pragmatik funksiyasi: ma'lum bir so'z yoki iboraga urg'u berish, nutqni tantanavor yoki, aksincha, shoshilinch tusga kiritish, qahramonning hissiy holatini ifodalash.

Ellipsis: Gapdagi ba'zi bo'laklarning tushirib qoldirilishi. Pragmatik funksiyasi: nutqni tezlashtirish, dinamiklik berish, qahramonning shoshilinchligini yoki xavotirini ko'rsatish, ba'zan esa tushunmovchilikni yashirish.

Parallelizm va anaphora: Bir xil sintaktik konstruktsiyalarning yoki so'zlarning takrorlanishi. Pragmatik funksiyasi: fikrni kuchaytirish, dramatism yaratish, nutqqa ritm berish, qahramonning qat'iyatini yoki azobini ifodalash.

Ritorik savol: Javob talab qilmaydigan savol. Pragmatik funksiyasi: tinglovchini o'ylantirish, qahramonning shubhasini, g'azabini, umidsizligini ifodalash, muloqotga dramatik keskinlik kiritish.

Ironiya va sarkazm: Teskari ma'no ifodalash. Pragmatik funksiyasi: yashirin tanqidni yetkazish, haqiqiy his-tuyg'ularni yashirish, qahramonning aqlini yoki kinoyasini ko'rsatish, asarda yumor yoki satira elementi yaratish.

Giperbola va litota: Mubolag'a va kichraytirish. Pragmatik funksiyasi: hissiy ta'sirni kuchaytirish, qahramonning vaziyatga bo'lgan munosabatini aniq ko'rsatish, ba'zan komik effekt yaratish.

Ushbu stilistik birliklar dramatik nutqda qahramonlarning shaxsiyatini shakllantiradi, ular o'rtasidagi munosabatlarni tasvirlaydi, asarning asosiy g'oyalarini ilgari suradi va tomoshabinlar bilan chuqur aloqa o'rnatadi. Ularning pragmatik tahlili muallifning badiiy niyatini va asarning ko'p qatlamli ma'nosini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.

O'zbek dramaturgiyasi, Cho'lpon, Abdulla Qodiriy, Fitrat kabi jadidchilik namoyandalari ijodidan tortib, keyingi davr dramaturglarigacha, boy stilistik xilma-xillikka ega. Bu asarlarda stilistik birliklar nafaqat nutqni bezash, balki qahramonlarning ichki dunyosini, ijtimoiy-siyosiy vaziyatni va muallifning falsafiy qarashlarini pragmatik jihatdan ifodalash uchun xizmat qiladi.

Masalan, Cho'lponning "Yorqinoy" dramasida qahramonlarning nutqi ularning ijtimoiy mavqeini va qarashlarini keskin ajratib turadi. Xon va uning amaldorlarining nutqida ko'pincha tantanali, arxaiklashgan iboralar, buyruq fe'llari va murakkab sintaktik konstruktsiyalar uchraydi. Pragmatik funksiyasi: bu nutq ularning hokimiyatini, kuchini va elitaga mansubligini ko'rsatadi. Aksincha, xalq vakillari yoki isyonkor qahramonlarning nutqida ko'proq sodda, kollokvial iboralar, maqollar va kinoyali so'zlar ishlatilishi mumkin. Bu esa ularning oddiy xalqqa yaqinligini, noroziligini va tizimga bo'lgan isyonkor ruhini pragmatik jihatdan ifodalaydi. Cho'lponning ushbu dramasida ba'zi qahramonlarning nutqida uchraydigan ritmik, she'riy jumlar ham alohida stilistik birlik hisoblanadi. Ular qahramonning ichki kechinmalarini, dramatik vaziyatning keskinligini poetik tarzda ifodalaydi va tomoshabinda chuqur hissiy ta'sir qoldirish kabi pragmatik vazifani bajaradi.

Abdulla Qodiriyning "Bazm" dramasida, ayniqsa, ironiya va sarkazm kabi stilistik birliklar juda faol qo'llaniladi. Qahramonlar ko'pincha o'zlarining haqiqiy fikrlarini yashirish uchun yoki boshqa bir qahramonni kinoyali tarzda tanqid qilish uchun ironik iboralardan foydalanadilar. Pragmatik funksiyasi: bu holat nafaqat qahramonlarning muloqotiga sirli ma'no beradi, balki tomoshabin uchun vaziyatning fojiali yoki komik jihatlarini ham ochib beradi. Masalan, bir qahramonning boshqasiga "Sizning donoligingizga tan berdim!" deb sarkazm bilan aytishi, uning aslida bu qahramonning ahmoqligini yoki noto'g'ri harakatini nazarda tutganini bildiradi. Bu orqali muallif qahramonning ichki ziddiyatini va ijtimoiy muammolarni yashirin tarzda fosh etadi.

Zamonaviy o'zbek dramaturgiyasida ham, masalan, G'afur G'ulomning, Hamid Olimjonning asarlarida stilistik birliklarning pragmatik funksiyalari kuzatiladi. Ular nutqqa kuchli ekspressivlik bag'ishlash bilan birga, asarning ma'naviy-axloqiy yukini oshiradi. Ritorik savollar, masalan, qahramonning tushkunligini, azobini yoki ichki konfliktini ifodalaydi. Ularning javobsiz qolishi, ko'pincha, qahramonning yechimsiz vaziyatda qolganini yoki uning umidsizligini pragmatik jihatdan ko'rsatadi.

Umuman olganda, o'zbek dramaturgiyasi namunalari stilistik birliklarning nafaqat badiiy go'zallik yaratishini, balki qahramonlararo munosabatlarni, syujet dinamikasini va asarning umumiy g'oyaviy mazmunini shakllantirishda muhim pragmatik rol o'ynashini yaqqol ko'rsatadi. Bu tahlil dramatik matnni chuqurroq anglashga va uning sahnaviy ta'sirini tushunishga imkon beradi.

Xulosa

Ushbu tadqiqot dramatik nutqni xoslantiruvchi stilistik birliklarning pragmatik funksiyalarini chuqur tahlil qilishga qaratilgan bo'lib, mavzuning dolzarbligi, nazariy asoslari va o'zbek dramaturgiyasi misolida amaliy tadqiqotni qamrab oldi. Drama, stilistika va pragmatika o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni tahlil qilib, dramatik nutqdagi har bir stilistik tanlov shunchaki estetik bezak emas, balki qahramon xarakterini, uning motivatsiyasini, ijtimoiy munosabatlarni, konfliktlarni va asarning umumiy g'oyaviy yukini ifodalovchi kuchli pragmatik vosita ekanligi ko'rsatildi.

Tadqiqot shuni tasdiqladiki, leksik-semantik, sintaktik va ritorik-ekspressiv stilistik birliklar dramatik muloqotda turli pragmatik vazifalarni bajaradi. Ular qahramonning yoshi, ijtimoiy mavqei, hissiy holati kabi xususiyatlarni ochib berishdan tashqari, nutqning yashirin ma'nolarini, subtekstlarni yaratadi va tomoshabinlarda ma'lum hissiy reaksiyalarni uyg'otadi. O'zbek dramaturgiyasi asarlari, jumladan Cho'lponning "Yorqinoy"i va Abdulla Qodiriyning "Bazm"i misolida o'tkazilgan tahlillar, milliy dramaturgiyada ham ushbu stilistik-pragmatik mexanizmlarning samarali qo'llanilishini yaqqol namoyish etdi. Bu tahlil asarning badiiy-estetik qiymatini hamda ijtimoiy-madaniy kontekstdagi ahamiyatini tushunishga yordam beradi.

Kelajakdagi Tadqiqot Istiqbollari: Ushbu tadqiqot ushbu sohada yanada chuqur izlanishlar uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Kelajakda o'zbek dramaturgiyasi asarlarini zamonaviy korpus lingvistikasi usullari yordamida stilistik-pragmatik tahlil qilish, turli tarixiy davrlardagi dramatik nutqning stilistik-pragmatik xususiyatlaridagi o'zgarishlarni diachronik jihatdan o'rganish, shuningdek, o'zbek dramasiidagi stilistik birliklarning boshqa tillardagi dramaturgiya asarlari bilan qiyosiy-pragmatik tahlilini o'tkazish muhim ilmiy ahamiyat kasb etadi.

Bundan tashqari, sahna ijrosining stilistik birliklarning pragmatik talqiniga ta'sirini o'rganish ham qiziqarli yo'nalish bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- [1] Short, M. H. Dramaning tilini o'rganish. London: Routledge, 1996.
- [2] Elam, Keir. Teatr va drama semiotikasi. London: Routledge, 1980.
- [3] Wales, Katie. "Dramada to'g'ri va ko'chirma nutqning stilistik tadqiqoti." Til va Adabiyot, vol. 5, no. 1, 1996, pp. 29-43.
- [4] Sell, Roger D. "Adabiy matn pragmatikasi: Shekspirning Qirol Lir asariga nutqiy akt va odobga asoslangan yondashuv." Adabiy Semantika Jurnal, vol. 20, no. 3, 1991, pp. 191-220.

[5] Verdonk, Peter. *Stilistika*. Oxford: Oxford University Press, 2002.